

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра педагогіки та психології професійної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної
роботи

_____ А.Гудманян
" ____ " _____ 2020 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
"Основи клінічної та патопсихології"

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»

Курс –4 Семестр – 7

Аудиторні заняття – 34

Екзамен – 7 семестр

Самостійна робота – 56

Усього (годин/кредитів ECTS) – 90/3

Індекс РБ-8-053/16-2.1.27

СМЯ НАУ НП 12.01.09-01-2020

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи клінічної та патопсихології"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2020
		стор. 2 з 8	

Навчальну програму дисципліни «Основи клінічної та патопсихології» розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-8-053/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Практична психологія» та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробила
доцент кафедри педагогіки та
психології професійної освіти

_____ О. Б. Дубчак

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Практична психологія» – кафедри педагогіки та психології професійної освіти, протокол №14 від «23» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Е. Лузік

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № _____ від « _____ » _____ 2020 р.

Голова НМРР _____

А. Кокарева

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЛСК

_____ С.Ягодзінський
" _____ " _____ 2020 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи клінічної та патопсихології"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2020
		стор. 3 з 8	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи клінічної та патопсихології» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі психології.

Метою викладання дисципліни є підготовка студентів до практичної роботи з людьми, які страждають на розлади психіки та поведінки; формування вмінь проводити диференційну діагностику психічних розладів та самостійної побудови подальшої тактики супроводу хворих.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення студентів з особливостями виникнення та протікання відхилень у психічному стані людини;
- вивчення форм та механізмів порушень психічних процесів людини;
- застосування основних методів психологічної діагностики та допомоги у випадках наявності розладів психіки та поведінки;
- розуміння етіології, клінічних особливостей та патопсихологічного супроводження лікування психічних розладів з урахуванням їх клінічних особливостей.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основний категоріально-понятійний апарат дисципліни;
- основні завдання патопсихології та засоби їх виконання;
- основні симптомологічні прояви порушень психіки;
- загальні принципи МКХ-10;
- психопатологічні особливості розвитку розладів психіки та поведінки.

Вміти:

- аналізувати фактори, які активізують чи гальмують розвиток особистості у процесі онтогенезу та соціогенезу;
- розробляти програму патопсихологічного дослідження;
- надавати фахову допомогу особам із відхиленнями у психічному розвитку;
- аналізувати медичну документацію хворого;
- досліджувати стан психічних функцій, процесів, станів пацієнта;
- діагностувати патопсихологічні синдроми в межах психічних захворювань.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля №1 «Основи клінічної норми та патології» який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи клінічної та патопсихології"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2020
		стор. 4 з 8	

передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Основи клінічної та патопсихології» має дисциплінарні зв'язки з вивченням таких дисциплін, як: «Загальна психологія», «Психодіагностика», «Основи психокорекції», «Основи психологічного консультування», «Основи біології та генетики людини», «Основи анатомії та фізіології нервової системи», «Основи психосоматики», «Психологія девіантної поведінки».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Основи клінічної норми та патології»

Тема 2.1.1. Предмет та завдання клінічної та патопсихології. Основні принципи та методи патопсихологічного дослідження

Предмет патопсихології як галузі нейронаук. Наукові, практичні та методологічні зв'язки патопсихології з суміжними дисциплінами: психіатрією, психопатологією, клінічною психологією, нейропсихологією та дефектологією. Практичні задачі і функції клінічних психологів. Етичні проблеми роботи клінічного психолога.

Основні діагностичні патопсихологічні засоби вивчення сфер психічної діяльності: співбесіда та спостереження, патопсихологічний експеримент, аналіз отриманих результатів та формування висновків. Типологізація експериментально-психологічних методів дослідження та напрямки їх використання.

Тема 2.1.2. Історія розвитку поглядів на психічну патологію та її лікування. Історія розвитку патопсихології

Світова історія розвитку на патологію та її лікування. Погляди первісних людей на патологію та її лікування. Погляди на патологію та її лікування в античні часи. Європа в середні віки: демонологія повертається. Ренесанс і створення притулків III-XIX ст.: моральне лікування. Історія розвитку поглядів на патологію та лікування в Україні. Становлення вітчизняної патології.

Тема 2.1.3. Патопсихологічні реєстр-синдроми та психопатологічні синдроми

Поняття патологічного реєстр-синдрому та його зв'язки з поняттям психопатологічного синдрому.

Шизофренічний, афективно-ендогенний, олігофренічний, екзогенно-органічний, ендогенно-органічний, особистісно-аномальний та психогенно-психотичний реєстр-синдроми. Невротичні, афективні синдроми. Галюцинаторно-маревні синдроми. Синдром надцінних ідей. Синдроми потьмареної свідомості. Синдроми з переважанням рухово-вольових порушень. Дефіцитарні синдроми.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи клінічної та патопсихології"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2020
		стор. 5 з 8	

Тема 2.1.4. Патопсихологічна характеристика розладів психіки та поведінки внаслідок органічного ураження головного мозку

Загальні патопсихологічні характеристики деменції внаслідок органічного ураження головного мозку та методи її діагностики.

Патопсихологічні особливості розвитку порушень когнітивної сфери у вигляді деменції внаслідок різних захворювань головного мозку. Хвороба Альцгеймера,. Судинна деменція. Хвороба Піка. Хвороба Крейцфельда-Якоба. Хвороба Гейтінгтона. Хвороба Паркінсона.

Тема 2.1.5. Патопсихологічні особливості розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин

Патопсихологічні особливості психічних та поведінкових розладів, викликаних вживанням алкоголю. Абстинентний синдром. Стан відміни з делірієм. Психотичний розлад. Амнестичний синдром. Резидуальний психотичний розлад з відставленим дебютом.

Патопсихологічні особливості психічних та поведінкових розладів, викликаних вживанням інших психоактивних речовин (опіоїдів, каннабіноїдів, кокаїну та інших психостимуляторів, галюциногенів летючих розчинників та кофеїну).

Тема 2.1.6. Патопсихологічна диференційна діагностика розладів особистості у дорослих

Особливості патопсихологічної діагностики розладів особистості. Поняття норми та патології в психології особистості. Акцентуація особистості та психопатії.

Патопсихологія специфічних розладів особистості. Параноїчний та шизоїдний розлад особистості. Соціопатія. Емоційно-нестійкий, істероїдний, ананкастичний (обсесивно-компульсивний), тривожний розлад особистості та залежний розлад особистості.

Психопатологія хронічних змін особистості, не пов'язаних з пошкодженням чи захворюванням головного мозку.

Патопсихологічні особливості та сучасні наукові погляди на розлади звичок і потягів, а також на розлади статевої ідентифікації.

Тема 2.1.7. Патопсихологічні особливості епілепсії та розумової відсталості.

Патопсихологія епілепсії. Судомні синдроми: генералізований судомний (великий епілептичний) припадок, адверзивний судомний припадок, парціальний припадок (Напад Браві-Джексона), епілептичний стан (status epilepticus), малі напади. Епілептичні психози.

Патопсихологічні особливості змін особистості при епілепсії.

Патопсихологічна діагностика розумової відсталості. Етіологія олігофреній. Легка розумова відсталість (дебільність), помірна і важка розумова відсталість (імбецильність), глибока розумова відсталість (ідіотія).

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи клінічної та патопсихології"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2020
		стор. 6 з 8	

Тема 2.1.8. Патопсихологічна характеристика невротичних, пов'язаних зі стресом та соматоформних розладів. Патопсихологія поведінкових синдромів, пов'язаних з фізіологічними порушеннями.

Патопсихологічна характеристика невротичних розладів відповідно до сучасної класифікації хвороб. Тривожно-фобічні розлади. Реакція на важкий стрес і порушення адаптації: гостра реакція на стрес, посттравматичний стресовий розлад, розлади адаптації.

Соматоформні розлади: соматизований розлад, недиференційований соматоформний розлад, іпохондричний розлад, соматоформна вегетативна дисфункція, хронічний соматоформний больовий розлад. Неврастенія.

Розлади прийому їжі: нервова анорексія, нервова булімія.

Розлади сну неорганічної природи. Статева дисфункція, не обумовлена органічними розладами

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

- 3.1.1. Максимова Н.Ю. Основи дитячої патопсихології: навч. посібник / Н.Ю.Максимова, К.Л.Мілютіна, В.М.Піскун. – К.: Перун, 2010. – 464 с
- 3.1.2. Закалик Г.М., Терлецька Ю.М. Патопсихологія: понятійно-термінологічний словник: навчальний посібник/ Г.М. Закалик, Ю.М. Терлецька. – Львів.: Вид-во Львівська політехніка, 2016. – 156 с.
- 3.1.3. Клінічна психодіагностика: Практикум / Редактор-упорядник проф. М.В.Миколайський. – Івано-Франківськ: [Місто НВ](#), 2006. – 228 с.
- 3.1.4. Мартинюк І. А. Патопсихологія. Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 208 с.
- 3.1.5. Морозов С. М., Бондар В. В. Клінічна психологія: Навч. посіб. / Інститут післядипломної освіти Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. — К. : ІПО КУ ім. Тараса Шевченка, 2001. — Ч. 1 : Психологія лікувальних впливів. Феномен плацебо. — 114с.

Додаткові рекомендовані джерела

- 3.1.6. Гінгер С. Психотерапія: 100 хибних уявлень або як зробити свій вибір / С. Гінгер. – Львів: Каменяр, 2007. – 150 с.
- 3.1.7. Блейхер В.М. Патопсихологическая диагностика / В.М. Блейхер, И.В. Крук. - К: Здоровье, 2006. - 280 с.
- 3.1.8. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості / Бондаренко О.Ф. – Харків: Фоліо, 2005. – 237 с.
- 3.1.9. Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К.: Ника-Центр, 2005. – 320 с
- 3.1.10. Шебанова С.Г., Шебанова В.І. Клінічна психологія: навчально-методичний посібник. – Херсон, 2009.- 192 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Основи клінічної та патопсихології"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2020
		стор. 7 з 8	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
"Основи клінічної та патопсихології"

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 12.01.07 – 01-2020

стор. 8 з 8